

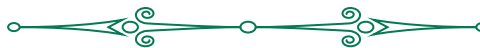
Кожен метод має властиві відмінні риси, що безпосередньо впливають на підвищення ефективності бізнес-процесів компанії в умовах цифровізації, наприклад, як оцінка вартості процесів, виявлення результативних напрямів розвитку для компанії.

Отже, для підвищення ефективності бізнес-процесів компанії в умовах цифровізації використовуються різноманітні чинники. Автор роботи виділив основні з них, розділивши на традиційні та сучасні.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Малахов В. А.

Література: 1. Дубина М., Козлянченко О. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. Вип. 3 (19). С. 21–32. 2. Ершова О. О. Зарубіжний досвід ефективного управління бізнес-процесами підприємств. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2016. № 6. С. 66–79. 3. Калач Г. М. Моделі оцінки бренду в умовах цифровізації бізнесу. *Підприємництво і торгівля*. 2020. Вип. 27. С. 26–30. 4. Копішинська К. О. Використання озер даних як складова цифрової трансформації транспортно-логістичних компаній // Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи тези допов. І міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 квітня 2020 р.). Київ : ІВЦ Видавництва «Політехніка», 2020. С. 212. 5. Копішинська К. О. Цифрові інновації: зміст, структура та умови функціонування. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. № 5 (17).

Стаття надійшла до редакції 03.12.2024 р.

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

УДК 331.5

Мягкова Л. А.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2-го року навчання
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті проаналізовано структуру зайнятості населення за видами економічної діяльності та визначено, за якими сферами виробництва вона має позитивну динаміку. Проведено аналіз структури економічної активності населення за статтю та місцем проживання та доведено, що в усіх показниках економічної активності переважає міське населення, це пояснюється тим, що кількість сільського населення набагато менша міського.

Ключові слова: зайнятість, економічно активне населення, вид економічної діяльності, структура, аналіз.

Annotation. The article analyzes the structure of population employment by types of economic activity and determines in which areas of production it has positive dynamics. The analysis of the structure of economic activity of the population by gender and place of residence is carried out and it is proved that in all indicators of economic activity the urban population prevails, this is explained by the fact that the number of rural population is much smaller than the urban one.

Keywords: *employment, economically active population, type of economic activity, structure, analysis.*

У контексті нових соціально-економічних явищ, що виникають внаслідок ринкових реформ, ринок праці стикається з найгострішими та найболючішими проблемами: зростанням безробіття, посиленням структурних і регіональних диспропорцій у зайнятості, неконтрольованим відтоком робочої сили до країн ближнього та далекого зарубіжжя, а також зниженням мотивації до праці і реальних доходів населення. Ці процеси мають значний вплив на політичне та економічне життя країни, стаючи важливими чинниками поглиблення кризових явищ. Усе це гальмує структурні перетворення, процеси стабілізації та економічного зростання, а також посилює негативне сприйняття реформ більшістю населення [6].

Вивченню структури трудових ресурсів належить одне із центральних місць в дослідженні розвитку економіки країни, тому що вирішальною умовою подальшого розвитку людського суспільства в сучасну епоху стало не просте розширення, кількісне зростання його параметрів чисельності працездатного населення, а структурна зміна [2–8].

Однією з важливих характеристик трудових ресурсів країни є розподіл працюючих між сферами господарства, тобто структура зайнятих, яку наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Структура зайнятості населення за видами економічної діяльності
в Україні за 2017 та 2021 рр.**

Види економічної діяльності	2017 рік	Структура за 2017 р.	2021 рік	Структура за 2021 р.
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарств	2860,7	17,71	2692,7	17,25
Промисловість	2440,6	15,11	2313,2	14,82
Будівництво	644,3	3,99	690,8	4,43
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт авто-транспортних засобів і мотоциклів	3525,8	21,82	3604,7	23,09
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	991,6	6,14	961	6,16
Тимчасове розміщування й організація харчування	276,3	1,71	285,2	1,83
Інформація та телекомунікації	274,1	1,70	289	1,85
Фінансова та страхова діяльність	215,9	1,34	210,6	1,35
Операції з нерухомим майном	252,3	1,56	248,2	1,59
Професійна, наукова та технічна діяльність	415,8	2,57	422,2	2,70
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	297,9	1,84	317,9	2,04
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	979,7	6,06	873,9	5,60
Освіта	1423,4	8,81	1244	7,97
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1013,6	6,27	913,4	5,85
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	199,8	1,24	178,7	1,14
Інші види економічної діяльності	344,6	2,13	364,5	2,34
Усього	16156,4	100	15610,0	100

Джерело: [1]

Структура зайнятих в Україні розподілена майже рівномірно: у виробничій сфері зайнято 40,5 % населення, решта у невиробничій – 59,5 % у 2021 році, щодо 2017 року кількість зайнятих майже за всіма видами економічної діяльності збільшується. В структурі зайнятості сфери виробництва сільське господарство, лісове

господарство знизилось на 0,46 в.п., промисловість – на 0,29 в.п., мистецтво, спорт, розваги та відпочинок – на 0,21 в.п.

Структуру зайнятого населення за видами економічної діяльності в Україні за 2021 рік наведено на рис. 1, найбільшу частку зайнятого населення сконцентровано в таких видах економічної діяльності, як оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 23,09 %, сільське господарство та лісове господарство – 17,25 %, промисловість – 14,85 %.

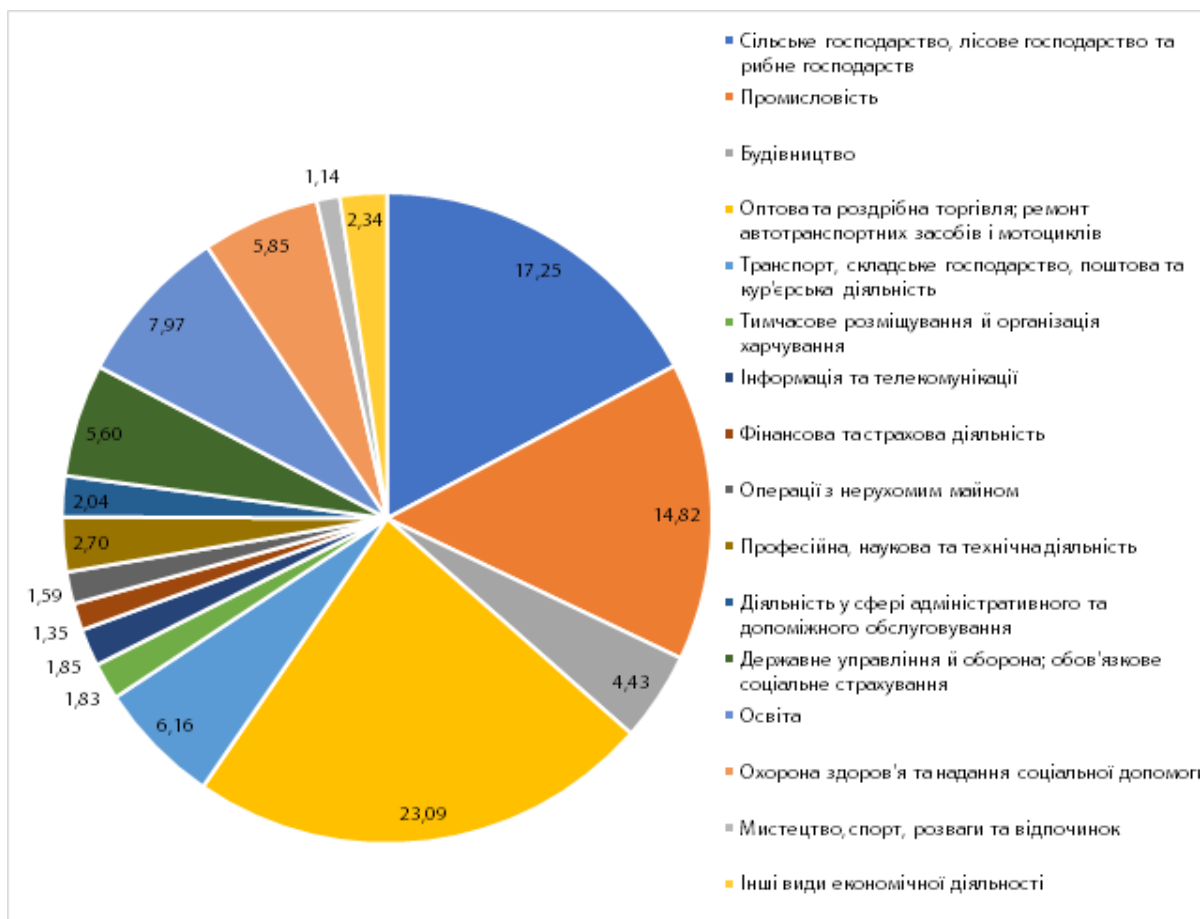

Рис. 1. Структура зайнятості населення за видами економічної діяльності в Україні за 2021 рік

Джерело: [1]

Як видно з наведеної діаграми на рис. 1, найменша частка зайнята в таких видах діяльності, як мистецтво, спорт, розваги та відпочинок – 1,4 %, це пояснюється тим, що з березня 2020 року почався глобальний карантин, викликаний COVID-19, і ця сфера сильно постраждала через карантинні обмеження.

Крім розподілу зайнятого населення за видами економічної діяльності, цікавою є структура економічної активності населення за статтю та місцем проживання (табл. 2).

Таблиця 2

Структура економічної активності населення України за статтю та місцем проживання у 2021 році [1; 8]

Структура	Усього	у тому числі							
		Жінки	%	Чоловіки	%	Міське	%	Сільське	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Економічно активне населення	17405,0	8293,0	47,6	9112,0	52,4	11948,7	68,7	5456,3	31,3
працездатного віку	16666,8	7911,6	47,5	8755,2	52,5	11483,3	68,9	5183,5	31,1
старше працездатного віку	738,2	381,4	51,7	356,8	48,3	465,4	63,0	272,8	37,0

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Зайняті	15693,4	7451,4	47,5	8242,0	52,5	10816,5	68,9	4876,9	31,1
працездатного віку	14957,3	7070,7	47,3	7886,6	52,7	10352,3	69,2	4605,0	30,8
старше працездатного віку	736,1	380,7	51,7	355,4	48,3	464,2	63,1	271,9	36,9
Безробітні	1711,6	841,6	49,2	870,0	50,8	1132,2	66,1	579,4	33,9
працездатного віку	1709,5	840,9	49,2	868,6	50,8	1131,0	66,2	578,5	33,8
старше працездатного віку	2,1	0,7	33,3	1,4	66,7	1,2	57,1	0,9	42,9
Економічно неактивне населення	14449,5	9068,0	62,8	5381,5	37,2	9471,4	65,5	4978,1	34,5
працездатного віку	6254,9	3735,1	59,7	2519,8	40,3	4013,4	64,2	2241,5	35,8
старше працездатного віку	8194,6	5332,9	65,1	2861,7	34,9	5458,0	66,6	2736,6	33,4

З табл. 2 можна побачити, що в 2021 році частка економічно активного населення склала 54,6 %, а економічно неактивного – 45,4 %, частка зайнятих в Україні складала 90,2 %, безробітних – 9,8 % в загальній чисельності економічно активного населення. У структурі зайнятих за статтю переважають чоловіки – 52,5 %, жінки – 47,5 %, але в структурі зайнятих старше працездатного віку переважають жінки – 51,7 %, чоловіки – 48,3 %. У структурі безробітних також переважають чоловіки – 50,8 %, а жінки складають 49,2 %. У структурі економічної активності за місцем проживання в усіх показниках економічної активності переважає міське населення, це пояснюється тим, що кількість сільського населення набагато менша міського, тому його показники в структурі відповідно менші.

Таким чином, аналіз трудових ресурсів показав негативні тенденції на ринку праці, зростання безробіття, скорочення працівників взагалі та в основному секторі економіки – сільське господарство, мисливство, лісове господарство; рибальство, рибництво. Скорочення самозайнятості (у тому числі роботодавців та безкоштовно працюючих членів сім'ї).

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Бровко О. І.

Література: 1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. 2. Костишина Т. А., Костишина А. І., Раупов Р. Б. Сучасні аспекти розвитку соціально-трудових відносин в умовах змін // The XII International Scientific and Practical Conference «Modern education–accessibility, quality, recognition and problems», March 25-27, 2024, Helsinki, Finland. 258 р. 3. Медвідь А. Ефективність використання трудових ресурсів // Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі». 2024. С. 51–52. 4. Раєвська О. В., Бровко О. І. Моделювання кількості працевлаштованих випускників після закінчення закладів вищої освіти. *Бізнес Інформ*. 2018. № 12 (491). С. 143–149. 5. Собко О. Аналіз трудових ресурсів // Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі». 2024. С. 113–115. 6. Трофанюк Р. Проблеми використання трудових ресурсів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. 7. Тужилкіна О. В., Андрієнко А. Теоретичні концепції та методологічний базис управління якістю трудових ресурсів // Розвиток соціально-трудових відносин та міжкультурної комунікації в умовах змін : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія), 11–15 вересня 2023 року) / за заг. ред. Т. А. Костишиної, Л. В. Степанової. Полтава : ПУЕТ, 2024. 114 с. 8. Brovko O. The current problems of youth employment in the labor market of Ukraine // Dynamics of the development of world science : abstracts of the 10th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada, 2020. P. 38–46.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2024 р.

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ІТ-СФЕРИ

УДК 65.330.1

Надєїн В. Ю.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2 року навчання
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті досліджено фактори, що впливають на діяльність ІТ-компаній на міжнародному ринку; зроблено аналіз останніх досліджень, спрямованих на регулювання міжнародної економічної діяльності ІТ-компаній, виявлення невирішених аспектів проблеми та формулювання цілей дослідження.

Ключові слова: міжнародне регулювання, ІТ-компанії, підходи.

Annotation. The article examines the factors influencing the activities of IT companies in the international market; analyses recent studies aimed at regulating the international economic activities of IT companies, identifies unresolved aspects of the problem and formulates the research objectives.

Keywords: international regulation, IT companies, approaches.

Постановка проблеми. Міжнародна економічна діяльність підприємств ІТ-сфери стає дедалі актуальнішою темою різних досліджень. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій і появи нових бізнес-моделей (таких як хмарні технології, штучний інтелект і машинне навчання) ІТ-компанії розширюють свою присутність на глобальному ринку, що зумовлює необхідність врахування безлічі чинників, які впливають на їхню економічну діяльність.

Метою статті є визначення ключових аспектів міжнародного регулювання економічної діяльності ІТ-компаній, аналіз поточних викликів та проблем, що стоять перед ними, а також виявлення прогалин у наявних дослідженнях і визначення перспектив подальших досліджень. Стаття також націлена на надання аналітичної бази для розроблення рекомендацій щодо оптимізації міжнародної діяльності ІТ-компаній з урахуванням вимог різних юрисдикцій.

Викладення основного матеріалу. В умовах глобалізації цифрової економіки ІТ підприємства стикаються зі зростаючими викликами, пов'язаними з міжнародним регулюванням їхньої економічної діяльності. Саме міжнародне регулювання спрямоване на встановлення єдиної бази для ведення бізнесу, дотримання податкових вимог, захисту даних і підтримки чесної конкуренції. При цьому значна кількість питань залишається невирішеною, особливо в умовах прискорення темпів диджиталізації та відмінностей у правових підходах різних держав.

Пропонується розглянути декілька напрямів регулювання міжнародної діяльності ІТ-компаній. Перший напрям є напрямом питання оподаткування ІТ-компаній на міжнародному рівні залишається одним із найбільш дискусійних. Згідно зі звітом ОЕСР, великі ІТ-компанії, такі як Google, Amazon і Facebook, використовують податкові лазівки для мінімізації своїх податкових зобов'язань у різних країнах [1]. Деякі дослідження, як роботи Прімана і Когана, вказують на необхідність перегляду наявних міжнародних податкових стандартів і розроблення механізмів справедливого оподаткування, оскільки багато компаній уникають сплати податків у країнах, де вони ведуть діяльність [2]. Залишається невирішеним питання гармонізації податкових вимог на глобальному рівні для справедливого розподілу податкової бази між країнами.

Наступним напрямом є захист даних і приватність. Відмінності в законах щодо захисту даних у різних країнах створюють значні бар'єри для міжнародної діяльності ІТ-компаній. Наприклад, у Європі діє Загальний регламент із захисту даних (GDPR), який встановлює суворі вимоги до обробки персональних даних. Навпаки, у США закони про захист даних менш жорсткі, і вимоги можуть значно відрізнятися в різних штатах. Дослідження,